

Motala kommun bör ansluta till programmet Viable Cities

Vid Naturskyddsföreningen i Motalas årsmöte den 17 mars 2025 beslutade föreningens möte att uppmana Motala kommun ta initiativ att ansöka om medverkan i Viable Cities för att få stöd att påskynda klimatarbetet.

1. Bakgrund

Programmet Viable Cities, där Energimyndigheten är huvudansvarig och Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) är programvärd, har syftet att påskynda klimatomställningen med satsning på **klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser**.

Satsningen Viable Cities omfattar idag 48 svenska städer som tillsammans med flera nationella myndigheter och Viable Cities arbetar för att påskynda klimatomställningen. Deltagande städer har via klimatkontrakt tagit på sig att testa nya arbetssätt och lösningar, att lära av varandra och att arbeta för att skapa klimatneutrala städer som fungerar bra för människorna som bor i den, som är bra för medborgarnas, företagens och samhällets ekonomi och dessutom bra för klimatet.

2. Argument

För Motala kommun finns starka argument för att ansluta sig till **Viable Cities**. Motala ligger invid Vättern, en sjö med extremt högt skyddsvärde. Vättern med sitt värdefulla ekosystem har en mångfald av arter och är dessutom en av Sveriges viktigaste dricksvattentäkter. Motala har en unik position att integrera klimatneutraliteten med vattenskydd, vilket vi ser som en aspekt som idag saknas i Viable Cities-programmet. En anslutning skulle inte bara stärka kommunens klimatarbete utan också **skapa ett nationellt exempel på hur klimatneutral utveckling kan samexistera med skydd av viktiga dricksvattentäkter**.

2.1 Vättern som dricksvattentäkt – En kritisk resurs

Vättern förser inte bara Motala utan även andra kommuner med dricksvatten. För närvarande får ca 300 000 personer sitt dricksvatten från Vättern och med Örebro stads beslutade anslutning tillkommer en ökning med omkring 250 000 personer. Andra kommuner, inklusive Stockholm, överväger möjligheten att i framtiden kunna använda dricksvatten från Vättern. Det är viktigt att notera att dricksvattenförsörjningen är en kritisk del av hållbar stadsplanering och klimatreiliens.

2.2 Vätterns ekosystem – klimatneutralitet

Vättern är känslig för klimatförändringar och mänsklig påverkan. Minskad klimatpåverkan från Motala (t.ex. via fossilfri transport, energieffektivitet och grön stadsutveckling) kan bidra till att skydda sjöns unika ekosystem.

2.3 Klimatneutral vattenförvaltning

Ingen av de nuvarande **Viable Cities**-medlemmarna har en lika dominerande dricksvattentäkt som Vättern. Motala skulle kunna utveckla och bli en **modellkommun** för hur klimatneutral stadsutveckling kan integreras med skydd av vattenresurser. Detta kan inkludera smart vattenrening, energieffektiva VA-system och hållbar markanvändning för att minska övergödning och föroreningar.

2.4 Hållbar turism och rekreation kring Vättern

Motala är en viktig destination för friluftsliv och turism vid Vättern. En anslutning till **Viable Cities** kan stödja utvecklingen av en klimatneutral besöksnäring, med hållbara transporter, cirkulär ekonomi och naturvänlig turism.

2.5 Lokal industri och näringsliv kan stärka sin hållbarhet

Motala har industrier och företag som påverkar både klimatet och vattenmiljön. Genom **Viable Cities** kan kommunen arbeta med näringslivet för att ställa om till mer hållbara produktionsmetoder och cirkulära affärsmodeller.

3. Slutsats: Motala kan bli en nationell förebild

Genom att ansluta sig till **Viable Cities** kan Motala kommun ta en **roll i klimatomställningen** samtidigt som den värnar Vättern – en av Sveriges viktigaste vattenresurser. Ingen annan medlem i programmet har samma koppling till en så dominerande dricksvattentäkt, vilket gör Motala till en viktig pusselbit i Sveriges klimatarbete.

Vi uppmanar kommunen att ta denna möjlighet och positionera sig som en **föregångskommun** för klimatneutralitet och vattenskydd.

Naturskyddsföreningen i Motala

Eva-Britt Kemmer, styrelseordförande